

kapnak előre tájékoztatást.) A gyorstájékoztatókat célszerű reggel (legkésőbb délig) közzétenni. Már pénteken előrejelzés adható a következő heti gyorstájékoztatókról. A különféle tájékoztatókat összesen 250 szervezet fogadja: 21 hírügynökség, 139 újság, 88 rádió- és TV-társaság és 2 egyéb intézmény (parlamentari könyvtár és a kormány). A tájékoztatás arra ösztönöz, hogy az országos adatokkal egyidejűleg helyi adatokat is közöljenek.

A médiában megjelent tájékoztatásból (sajtószemle stb. formában) visszacsatolást kapnak a statisztikusok, amire nagy figyelmet fordítanak. A statisztikusok médiaszereplésre való felkészítéséhez ajánlott tanácsok azzal kapcsolatosak, hogy a statisztikusok miként viselkedjenek a televízióban, hogyan adjanak interjút, hogy készítsék el a gyorstájékoztatókat. A kulcskérdések: hol, mit, mikor és miért. A rövid és egyszerű formájú tájékoztatás követelményei: címek használata (tagolás), összefoglalóval való kezdés, a fő megállapítások kiemelése, ábráknak (egyéb szemléltetéseknek) csak osztá-

lyozás (megkülönböztetés) céljára való alkalmazása. Sajtótájékoztatókat évi 6-7 alkalommal célszerű szervezni „forró” témákból.

A svéd szakemberek nagyon fontosnak tartják a szerkesztőségi és egyéb közvetlen (személyes) médiatalálkozókat is regionális és lokális szinten.

A tanácskozás témakörei iránt mindkét napon nagy érdeklődést tanúsítottak a magyar szakemberek, ami a hagyományosan jó kétoldalú statisztikai kapcsolatokon túl annak is tulajdonítható, hogy az Általános Mezőgazdasági Összeírás és hazánk EU-csatlakozása kapcsán különösen értékesek számunkra az 1995 óta EU-tagállam Svédország mértékadó mezőgazdasági statisztikai és tájékoztatási tapasztalatai. A kiváló szakmai felkészültségű, rokonszenves svéd kollégák őszinte érdeklődést tanúsítottak a magyar mezőgazdaság piaci típusú átalakulása és a kapcsolódó agrárstatisztikai problémák iránt. Ez a további kétoldalú szakmai együttműködésnek is ösztönzést ad.

Balogh András

ÉVINDÍTÓ MUNKAÉRTEKEZLET A KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATALBAN

A korábbi hagyományoknak megfelelően 2000. január 28-án a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) vezetése évindító munkaértekezletet rendezett, ahol *dr. Mellár Tamás*, a KSH elnöke mondott nyitóbeszédet. Mielőtt az elmúlt év értékelésére és a KSH előtt álló feladatokra tért volna, bemutatta *dr. Bagó Esztert*, aki elnökhelyettesként a gazdaságstatisztikai ág felügyeletét fogja ellátni.

A nyitóbeszéd első részében Mellár Tamás néhány általános bevezető megjegyzést tett, utalva arra, hogy a Hivatalra nehéz és igen mozgalmas év vár. Három nagy feladatcsoport áll a munka előterében: az Általános Mezőgazdasági Összeírás, a Népszámlálás előkészítése, valamint az EU-csatlakozás nemzeti programja, mely utóbbi 40 konkrét feladatot foglal magába. E nagy feladatok elvégzésének feltételei adottak, az anyagi háttér biztosított, ám jó színvonalon történő teljesítésük így is kemény, feszített munkát igényel. Kifejtette, hogy éppen ezért a Hivatal minden dolgozójától jó munkát és helytállást, valamint a Hivatal céljaival való azonosulást kér és vár.

Az előadás második részében az elnök a KSH gazdasági helyzetével foglalkozott, elsősorban az 1999. év eredményei alapján. Emlékeztetett arra, hogy a tavalyi évre 13 százalék körüli nominális keresetnövekedést ígért a vezetés, amit sikerült lényegesen túlszárnyalni. Elsősorban a szokásosnál na-

gyobb, átlagosan mintegy kéthavi keresetet kitevő jutalmaknak köszönhetően, így az átlagos keresetnövekedés 17-18 százalék volt. Emellett javultak a munkakörülmények is: az új bútorok beszerzésére 40 millió forintot, épületfelújításra mintegy 90 millió forintot költött a Hivatal. Javult a számítógépellátottság is: a központban elérte a 100 százalékot, és a megyékben is 80 százalék körül mozog. A létszámgazdálkodás terén 1999-ben a 3 százalékos kötelező létszámleépítés mellett 5 százaléknyi önkéntes csökkentés volt a terv; a tényleges csökkentés azonban ennél kevesebb volt. 2000-re ismét 3 százalékos központi létszámcsökkentéssel számolnak, ám az új feladatokra (elsősorban a nemzeti programokra) 130 fő többlet státusz áll rendelkezésre. Tekintve a tavalyi elmaradt csökkentést, valamint az idej leépítést, mintegy 30-35 fő bővüléssel lehet számolni. Ennek főosztályonkénti elosztása elkészült, és az illetékes vezetők megkapták.

A 2000. évre 9 százalékos keresetnövekedést tervez a Hivatal. Ezen a téren kedvező fejlemény az, hogy EU-pótlék címen havi 20-40 ezer forint többlet fizethető ki azoknak, akik a megfelelő programokban valóban többlet teljesítenek. Nem titkolta az elnök, hogy ezt a pótléket elsősorban fiatal szakemberek Hivatalba vonzására, illetve megtartásukra szeretnének fordítani, hiszen – mint azt önkritikusan elmondta – a fiatalítás ezidáig csak terv és program

maradt, e téren eddig szinte semmi említésre érdemes nem történt.

A Hivatal jövőbeni munkáját illetően lényeges változás a projekt-menedzsment bevezetése. Az alaptevékenységek érintetlenül hagyása mellett ez a szervezési forma elsősorban a 40 fős EU-hoz kapcsolódó feladatot célozza. Ezt a rugalmas formát a szükség kényszerítette ki, de nem tekinthető semmiféleképpen sem szükségmegoldásnak – mondotta a Hivatal elnöke.

Ezt követően Mellár Tamás szolt a Statisztikai Törvény decemberben elfogadott módosításáról, aminek értelmében a Hivatal elnökét és elnökhelyetteseit 6 éves időszakra nevezték ki. Ez lehetővé teszi, hogy a Hivatal középtávú terveket, fejlesztési koncepciót dolgozzon ki a KSH-ban folyó statisztikai munkáról 2005-ig. A koncepció első változata már készül, mintegy 10-15 oldalban összefoglalva fejt ki azokat az elgondolásokat, amelyeket a későbbiekben a legszélesebb konszenzus alapján szeretne a vezetés véglegesíteni.

Az elnök beszámolt arról is, hogy az elmúlt év nyaráig végiglátogatta a Hivatal valamennyi egységét. Mínt hogy ezek a látogatások – remélhetőleg kölcsönösen – hasznosnak bizonyultak, ebben az évben is szeretné ezt a gyakorlatot folytatni. Emellett szándékában áll, hogy az illetékes elnökhelyettesek közvetítése nélkül, kötetlen beszélgetéseken találkozzék a főosztályvezetőkkel, megyei igazgatókkal, témavezetőkkel, a szakmai kérdések minél hatékonyabb megvitatása érdekében.

Az előadás harmadik részében az 1999-es év szakmai értékelését adta meg az elnök. A tavalyi évben húsz kiemelt témát tartott számon, amelyekből – értékelése szerint – 13-14 teljesült. Ez a mintegy 70 százalékos teljesítés mindazonáltal nem tekinthető kudarcnak, hiszen a mérce magas volt. A legfőbb sikereket az alábbiakban foglalta össze:

- a korábban zökkenőkkel működő expedálás lényegesen javult, a határidőket tartani lehetett;
- az Évkönyv, minden pesszimista jóslat ellenére, október 13-án megjelent, ami nagy előrelépés, bár még nem került ki e téren minden tartalék;
- a Számlap c. kiadvány szintén sikeres vállalkozásnak bizonyult, kifejezetten pozitív visszhangja volt;
- a Cenzusbizottság működése is sikeres, a jó koordinálás eredményeképp az Általános Mezőgazdasági Összeírás (ÁMÖ) és a Népszámlálás előkészületei rendben, időbeli lemaradás nélkül folynak;
- a sok vita és ellenérdekeltség ellenére sikerült a maginfláció publikálását beindítani, ami jó példája a külső igényekhez való rugalmas alkalmazkodásnak;
- sikeres volt, és folytatódik a háztartási költségvetés felülvizsgálata.

A sikerek mellett természetesen hiányosságok, elmaradások, sőt kudarcok is voltak.

Ezek közül az alábbiakat emelte ki:

- nincs előrelépés az idősorok homogenizálása terén;
- nem történt meg a tervezett módszertani felülvizsgálat, nem készültek el a részletes leírások, ezért azok felülvizsgálatára és értékelésére sem kerülhetett sor;
- nem volt minőségi előrelépés sem az éves, sem pedig a negyedéves GDP számításában;
- a Hivatal külső cég általi átvilágítása néhány tapasztalaton túl nem hozott érdemi eredményt;
- a kiadói és nyomdai tevékenység kialakítása nem haladt megfelelő ütemben, bár jelenleg úgy látszik, hogy a közeljövőben e téren áttörés érhető el;
- az állóeszköz-felvétel a legjobb szándékok ellenére, nem indult el.

A sikerek és hiányosságok felsorolása után előadása befejező részében, Mellár Tamás a jövő év feladatait foglalta össze. Eszerint, az alaptevékenység folytatása mellett, az említett három nagy feladat (ÁMÖ, Népszámlálás, EU nemzeti program) teszi ki a munka gerincét. Ezeket túl egy sor, az előbbieknél talán kevésbé fontos, de igen lényeges feladat vár megoldásra. Ezek a következők:

- felül kell vizsgálni a regisztereket és meg kell oldani az itt felhalmozódott problémákat, megvizsgálva egyúttal a szükséges szervezeti kérdéseket;
- létre kell hozni a korábban már többször emlegetett módszertani egységet (csoport, osztály stb.);
- fel kell készülni a külkereskedelmi statisztika átvételére (ismeretes, hogy az eredetileg tervezett december 31. helyett a Gazdasági Minisztérium 2000. augusztus 31-ig szándékozik azt átadni a KSH-nak);
- érezhető előrelépés szükséges az ÁKM készítése és felhasználása terén, el kell érni, hogy az 1998-as ÁKM mielőbb használható legyen (erre a területre is általánosan jellemző, hogy az anyagi források megvannak, de hiányzik a megfelelően képzett szakemberállomány);
- tekintve, hogy nagy a lemaradásunk az információs társadalom- és gazdaságstatisztikát illetően, ezen a téren is gyors ütemben kell elkezdeni a felzárkózást;
- az informatika terén is több fontos feladat áll a Hivatal előtt; közülük kiemelte az előadó az internetes megjelenés javítását, az intranet hatékonyabb alkalmazását (például a belső levelezésben), valamint az adattárház munkáinak folytatását és az EDIS-rendszer további fejlesztését.

A KSH előtt álló további feladatként vázolta az elnök a környezetstatisztika fejlesztését, és az oktatásban, a szakképzésben való gyorsabb haladást. Ez utóbbi kapcsán elmondta, hogy a közeljövőben Gyöngyösön főiskolai szintű statisztikus elemző képzés indul a KSH szakmai felügyeletével, és további erőfeszítéseket kell tenni annak érdekében, hogy a régóta vajúdo statisztikai PhD-program is mielőbb beinduljon.

Az előadást követő hozzászólások során *Belyó Pál*, az ECOSTAT igazgatója egyetértett az elnök által megjelölt feladatokkal, és jelezte, hogy az ECOSTAT kész a rá háruló feladatok magas szintű megoldására. Elsősorban a GDP-számításokat, az

ÁKM munkálatait és az adattárházzal kapcsolatos feladatokat említette azok között, melyekhez az ECOSTAT érdemi segítséget tud adni. Megemlítette, hogy az ECOSTAT munkájának középpontjában továbbra is a prognosztikai és az elemző tevékenység áll, kiváltképp azért, mert ez utóbbi iránt a külső igények (Pénzügyminisztérium, Gazdasági Minisztérium) növekednek. Hangsúlyozta a statisztikai elemzések társadalmi vetületének, valamint regionális szemléletének fontosságát.

Fazekasné Kovács Katalin főosztályvezető-helyettes aggályait fejtette ki a Mellár Tamás által felsorolt feladatokkal kapcsolatban. Úgy vélte, hogy a vagyonstatisztika beindítása hatalmas feladat, amit az ígért források nem támogatnak kellőképp, nem lát összhangot a feltételek és prioritások között. A GDP-munkákról úgy vélekedett, hogy az éves számítások rendben, jó színvonalon folynak, és a negyedéves GDP munkái is jól haladnak.

A felvetésekre Mellár Tamás és *Soós Lőrinc* elnökhelyettes válaszolt. Válaszukban méltatták az ECOSTAT tevékenységét, várják a felajánlott segítséget, ugyanakkor a külső bevételek növelésére bíztatták a kutató intézményt. A nemzeti számlákkal kapcsolatos felvetésre azt válaszolták, hogy a létszámbővítés valóban nem nagy, de pótlólagos erőforrások felkutatásától nem zárkoznak el, hiszen a vezetés nagyra értékeli és támogatja az e téren folyó munkákat. Az elnök kifejezte egyetértését abban a kérdésben, hogy a társadalomstatisztika kérdéseinek is nagy súlyt kell adni, hiszen a gazdaság- és társadalomstatisztika egy-egy szemléletű kezelése manapság már aligha kerülhető meg. Végezetül, mintegy zárszóként, megismételte, hogy sok múlik azon, hogy a fiatalok számára vonzó jövőt tudjon kínálni a KSH, amihez egyebek között, elengedhetetlennek tűnik a korábban említett középtávú koncepció kidolgozása.

H. L.